

MEHMET EROĞLU • 9,75 Santimetrekaşe

İletişim Yayınları 2062 • Çağdaş Türkçe Edebiyat 320

ISBN-13: 978-975-05-1642-9

© 2014 İletişim Yayıncılık A. Ş.

1. BASKI 2014, İstanbul

EDITÖR Levent Cantek

KAPAK Suat Aysu

KAPAK İLLÜSTRASYONU Ethem Onur Bilgiç

UYGULAMA Hüsni Abbas

DÜZELTİ Ayla Karadağ

BASKI ve *CLT* Sena Ofset · SERTİFİKA NO. 12064

Litros Yolu 2. Matbaacılar Sitesi B Blok 6. Kat No. 4NB 7-9-11

Topkapı 34010 İstanbul Tel: 212.613 38 46

İletişim Yayınları · SERTİFİKA NO. 10721

Binbirdirek Meydanı Sokak, İletişim Han 3, Fatih 34122 İstanbul

Tel: 212.516 22 60-61-62 • Faks: 212.516 12 58

e-mail: iletisim@iletisim.com.tr • web: www.iletisim.com.tr

MEHMET EROĞLU

9,75

Santimetrekare

MEHMET EROĞLU 1948'de İzmir'de doğdu. 1971 yılında ODTÜ'den mezun oldu. Aynı dönemde, 12 Mart Darbesi ardından kurulan Sıkıyönetim Mahkemesi'nce sekiz yıl hapse mahkûm edildi. 1974 yılındaki genel afftan sonra yazmaya başladı. İlk romanı *İssizliğin Ortası*, 1979 Milliyet Roman Ödülü'nü kazanmasına karşın 12 Eylül sıkıyönetim döneminde solcu ve antimilitarist unsurlar taşıdığı gerekçesiyle yayımlanamadı. Romanları ancak 1984 yılından itibaren basılabildi. Milliyet Roman Ödülü'nün ardından Madaralı Roman Ödülü ve Orhan Kemal Roman Armağanı'nı da kazanan *İssizliğin Ortası* ve *Geç Kalmış Ölü'yü* sırasıyla, *Yarım Kalan Yürüyüş* (1986), *Adım Unutan Adam* (1989), *Yürek Sürgünü* (1994) adlı romanlar izledi. Mehmet Eroğlu 1994-2000 yılları arasında senaryo yazımı ve müzik çalışmaları nedeniyle romana ara verdi. Bu dönemin ardından *Yüz: 1981* (2000), *Zamanın Manzarası* (2002), *Kusma Kulübü* (2004), *Düş Kırgınları* (2005), *Belleğin Kış Uykusunu* (2006) yayımlandı. Fay Kırığı Üçlemesi'nin ilk kitabı *Mehmet* 2009, ikinci kitap *Emine*'yse 2011 yılında yayımlandı. Eroğlu'nun ayrıca öğrencileri tarafından kitaplarından seçilmiş *Edebi Aforizmalar* adlı bir kitabı daha vardır. Fay Kırığı Üçlemesi'nin son kitabı olan *Rojin*, 2013 yılında İletişim Yayınları tarafından yayımlanmıştır.

Mehmet Eroğlu'nun senaryo çalışmaları, televizyon için yazdığı dizilerin (*Sızı, İssizliğin Ortası, Tutku*) yanı sıra, 1996 yılında İstanbul Film Festivali'nde En İyi Türk Filmi ve FIPRESCI (Uluslararası Sinema Eleştirmenleri Federasyonu) ödülleri kazanan *80. Adım* ve 1997 Antalya Altın Portakal Jüri Özel Ödülü ile 1997 Adana Altın Koza En İyi 3. Film Ödülü'nü kazanan *Solgun Bir Sarı Gül* gibi sinema filmi senaryolarını da içermektedir.

Birinci Bölüm

“İnsan kendi için yaptığı, kendine uyan bir
tasarımda dünyadaki acıyı nereye koymalı?”

– HENRY JAMES

- 1 -

... Rüzgârın uğultusu, son köpeğin telaşlı adımları, kuzeyde kırık bir şimşegın sessiz resmi, uykusu bölünmüş bir tarla faresinin kuşkuyla çevresini koklayışı, uçamayan bir kuşun ötüşü, buzlaşmış karın hışirtısı ve az ötede ince, öfkeli bir ses; çocuk sesi:

... “Ba-bam tö-rö-ist be-nim. Ba-bam öldö-recek seni...”

... Ölümümü dileyen hadsiz tellal kaç yaşında? Dört buçuk belki de beş; tahmin etmek zor. Çocuklar burada ay ay, yıl yıl değil, yiyecek buldukça büyüyor; bu yüzden emin değilim. Sanırım henüz nüfus cüzdanını, onu birisi yapacak, kimsesiz varlığını onaylayacak o belgeyi edinmesine yıllar var. Aşağıdaki tutuşmuş evlerin arasından çıkıp gelmiş olmalı. “Baban nerede, ne iş yapıyor,” diye soran uzun boylu onbaşıya aldırmadan –yüzünde kocaman bir şark çıbanıdümdüz bana yürüyor. Hah ha, şimdi anlaşıldı! Onu bana çeken, sağ elmacık kemiğinin üstünde kırmızı bir çiçek gibi açmış bu görkemli çıbanın varlığı. Beni akrabası sanmış ola-

cak! Aylardan mart, 1997 ya da 98 martı; kuzeye özgü donuk gümüş renginde bir günbatımı. Dağdan esen acımasız ayaz havayı bıçak gibi dilimlerken, dört buçuk ya da beş yaşındaki çocuk, üç sözcükten oluşan cümleyi, dumanlar arasında oturan, belki de öğretmeni dışında gördüğü ilk Türk'e, bana bakarak, sözcükleri kâh ikiye kâh üçe böle böle tekrarlıyor: Sesi rendeden geçirilmiş gibi bölük pörçük. Saldırganlığıysa önyargısız, neredeyse saf:

...”Ba-bam tö-rö-ist be-nim...”

... Çocuğa bakıyorum. Babasının mesleğinden hiç şüphesi yok: Hadi et desem, yemin bile eder. Sesindeki –çelik gibi, soğuk gibi– kesinlik, elimdeki G3 kadar belirgin. İki ay sonra yetkililer yakınlarını bulmaktan umutlarını kestiğinde –bulsalar bile kendilerini yanmış köyden Adana’da bir deliğe zorlukla atan uzak akrabaları, yüzü şark çibaniyle damgalanan kuzenlerini kesinlikle reddedeceğinden– bu minik cehennem tellalını bir yetimhaneye tıkacak, orada dayak atmaktan yorulan biri bir gün merak edip soracak: “Sen terörist kime denir biliyor musun lan?” Bu soruyu kim soracak bilmiyorum. Şu anda –rüzgâr uğuldar, o son uğursuz köpek telaşlı adımlarla kaçır, uçamayan sakar kuş öterken– bildiğim, kim sorarsa sorsun, aptalca bir soru sormuş olacak. Çünkü çocuk çok uzun zamandır teröristlerden haberdar. Hatta öğrendiği ilk Türkçe sözcüğün bu olduğuna iddiaya girerim. Kendini bildi bileli, her gün kayıp babasının izini bulmak için bir komşunun –adına Emine teyze diyelim– televizyonunda nenesiyle birlikte haberleri seyrediyor; dedesi muhtemelen erkeklerle kahvede izler TRT 2’yi. Cimri olduğu için, nenesi ne kadar yalvarsa da, adam bir türlü televizyon almamış... Çocuğun televizyona böylesine düşkün olmasının nedeni de teröristler: Onlarla ilgili haberleri en iyi, tüm ayrıntısıyla veren TRT 2’deki Perde Arkası. Nerede çatışma çıkmış, kaç yaralı var, kaç terörist silahlarıyla birlik-

te 'etkisiz hale getirilmiş,' hemen öğreniyorlar; gerçekler, o sert suratlı adamın önünde durduğu perdenin tam arkasında. Çocuğun 'teröristi etkisiz hale getirmenin' öldürmek olduğunu öğrenmesine daha zaman var ama yine de her şeyin farkında o... Nenesi, TRT 2'deki o perde aralanıp arkasında yerde yan yana dizili cesetler ortaya çıktıkça, sanki üç yıl önce Suriye'ye geçen babası vurulmuş gibi "*Mala min bişewite, ez bi qurban,*"¹ diye bağıyor.

... Çocuk –henüz yetimhaneye gönderilmedi, henüz o tokatları yemedi, şimdi tam karşımda– ortalıkta görünmeyen nenesinin çılgınlıkları eşliğinde Mesut'a aldırmandan parmağını uzatıyor. İnce, kirli ve soğuktan çatlamış parmağı burada olsa terörist babasının üzerime doğrultacağı namluya benziyor. Bir at kadar uzun yüzü olan onbaşı, –onu gördükçe ortalıkta efendisinin öfkesiyle dolanan bir uşağı hatırlayıp gülümsüyorum– çocuğa doğru atılıyor. Onu elimle durduruyorum. Ne yapsa boş! Ölümümü çığırın çocuk hiçbir şeye aldırıyor. Ya onu beni öldürebileceği kadar yakına çağırırsam?

... "Yaklaş!" diyorum...

"Ne dedin?"

Uzaktan gelen ses sönerken gözlerimi aralıyorum. 1997 ya da 98'de değil, 2013'deyim... Aylardan haziran, martı bitireli iki ay oldu. Karşımda çocuk falan da yok; huşırdayan buz, kuş sesi ve o bir türlü ölmek bilmeyen köpek de! Gabar'ın eteklerinde değil, İstanbul'dayım. Daha kesin söylemek gerekirse Cihangir'de bir apartmanın ikinci katındaki yatak odasında yüzükoyun yatan Aysın'ın üzerindeyim. Erkekliğim iyice büzülmüş ama hâlâ içinde. Az önce omzunu ısıtırıp yalarken bulaşan tuzsa dilimi yakıyor.

Sakallarım gıdıklamış olacak, Aysın,

"Ne dedin?" diyor yeniden.

1 (Kürtçe) Evim yansın, kurban olayım.

Ona yıllardır tasarladığım ancak dokuz ay önce yazmaya başladığım romanın bir türlü oturtamadığım giriş bölümünden, parmağı namluya dönüşmüş, henüz Türkçe konuşamayan o çocuk kahramanımdan söz etmeli miyim? Evet, etmeliyim! Küçük tellal bunu hak ediyor.

“Yürekli bir çocukla konuşuyorum,” diyorum. “Dört buçuk ya da beş yaşında; tam emin değilim...” Çocuğun yüzündeki çıban? Hayır! Çıbana gerek yok. Ama aldırma-zlığı-nı betimleyebilirim: “Dört buçuk ya da beş yaşındaydı ve aldırma-zlığı çocuksu değildi...” Nasıl olduğunu da söylemeliyim: “Aldırma-zlığı ve acımasızlığı tanrısızdı. Her şeyin farkındaydı...”

Ayşın kalçalarını oynatıyor. Hadi mi, diyor? Hayır, tekrar yapamam. Gücüm kalmadı demeyi düşünüyorum sonra bundan da vazgeçiyorum. Yüz koyun yatıyor. En az yüz kez betimlediğim gözlerini yatağa bastırıp bir hazineymişçesine gizlemiş... Sadece boynunu görebiliyorum. Hafifçe terlemiş, uzun bir beyazlık sonra o kısa şeffaf tüyler; anılarla yüklü, beni gerilere, çok gerilere götüren mermerimsi, hü-zünsüz bir boyun.

Ayşın'ın boynundaki damarlar şişiyor. Çocuğun aldırma-zlığına aldırmayacak, merak ettiği yaşı:

“Dört buçuk mu, beş mi?” diyor.

... Çocuk sırasını savdı, sıra bende. Ayşın'ın sorusu beni daha da uzak geçmişe, ta 1977'ye ya da 78'e götürüyor: Bu kez ben dört buçuk ya da beş yaşındayım. Aylardan temmuz; sıcak, çok sıcak bir sabah... Bir saattir tavanı eternit kaplı, geniş sundurmanın altında ayakta bekliyoruz. Hepimiz şıkız: Üzerimizde bayramlardaki resmî geçitlerde giydiğimiz –öteki okuldaki çocukların sofrâ örtüsü diye alay ettiği– o çizgili, soluk forma var. Sundurmanın altında çit çıkmıyor. Bir saattir dilsiziz. Müdür bizi gölgenin içine koyun sürüsü gibi sıkıştırırken “Konuşanı seçmezler,” dedi. “Gevezeler hep burada

kalır...” Yüksek okalıptus ağaçlarının üst dallarına yerleşmiş o rüzgâr sesi, alanın ortasındaki eski taş çeşmenin yalağındaki su, cıvıltılı kuşlar, geveze ağustosböcekleri, her şey suskun. Tek ses, duvarın ötesinden gelen 10:30 treninin ıslığımsı, davetkâr düdüğü. Banliyö treni bu: Basmahane’den tam yarım saat önce kalktı. Karşıyaka’dan sonra Şemikler’e kadar daha yirmi dakikası var... Trenin ortalama hızını, istasyonlarına varış zamanlarını çok sonra, askerden dönünce, Basmahane-Şemikler arasını altı defa gidip geldiğim 12 Ağustos günü öğreneceğim. Ama o garip tren yolculuğunu yapmama daha yirmi bir ya da yirmi iki yıl var. O temmuzda, o gün, dört buçuk ya da beş yaşındayım, kımıldamadan bir dilsiz gibi dikilirken hem istasyonlardan hem de trenin hızından habersizim. Trenler, sundurmanın altında rüya görenler için uza ya tırmanan roketler kadar gizemli ve sıra dışı. Hele Manisa ve Balıkesir üzerinden Ankara’ya giden motorlu trenler! İkiyle beş yaş arası otuz çocuk, çıt çıkarmadan bekliyoruz. Yıllardır geceleri hayallerimizde resimlerini çizdiğimiz, tatlı, yumuşak, bağırmayan, küçük çocukları dövmeyen, onları arada öpen, sarılan, geceleri onları ısıtan, altını ıslattığında kızmayan anneler ve babalar biraz sonra gelip bizleri beğenecek, kolumuzdan tutup yılda birden fazla kez çikolata yenen evlerine götürecekler. Belki bazılarımızın kardeşleri olacak, hatta trenlere, vapurlara bineceğiz. Sorarlarsa ben vapura değil, tren binmek istiyorum diyeceğim. Hem de bütün gün: Trenin kalktığı ilk istasyondan ta son istasyona kadar... Temmuz, rüya görmek için güzel bir ay... O dilsiz sessizlikte güzel rüyalar görürken yan tarafta bir ses: bir pat ya da bir çat; belki de bir küt. Sanki karpuz patladı ya da çatladı belki de kütedi... Sesin neye benzediğini unuttum ama yere düşenin Hüseyin olduğunu hatırlıyorum. O henüz üç yaşında bile değil. Yarı açlık ve tam sıcak onu yere seriyor. Eternit bir sundurmanın altındaki İzmir Temmuzunu çok ama çok sıcak...

“Hey! Terin damlıyor?” Terleten temmuzundan geri geliyorum. Burada aylardan haziran; İzmir’de değil, İstanbul’dayım. Aşşın altımda, kasıklarımın arasında. Soru, kalçalarının kımlıtısıyla birlikte geliyor: “Yoksa ağlıyor musun?”

Ağlamak mı?

“Bunu da nereden çıkardın?” diyorum.

“Damlalar gözyaşı gibi; düzenli,” diyor Aşşın. “Omuzuma düşüyor.”

Başına buyruk, kimseye haber vermeden kendini aşığıya salan gözyaşlarımı Aşşın’ın sağ omzundan beline doğru inerken yakalıyorum, dilimle eziyorum, sonra,

“Gazdan,” diyorum. “Buraya kadar gelmiş olmalı.”

“Taksim çok uzak,” diyor o.

Haksız sayılmaz. Hem Taksim hem de olup bitenler uzak bize. Millet Taksim’de, daha uzakta, Dolmabahçe’de meydan savaşı veriyor, biz burada düzüşüyoruz... Dört buçuk ya da beş yaşında düzüşmek nedir bilmezdim. Utanıp düşüncelerimi düzeltiyorum: Aşşın asla düzüşen bir kadın olmadı, onun gibiler sadece sevişir, bunu unutmamalıym.

Kirpiklerimi aralıyorum: Boşuna telaşlanmışım. O hiçbir şeyle ilgilenmiyor. İlgilendiğı tek şey...

“Hadi bana güzel bir cümle söyle!”

Evet, cümleler! O belki Roxane² değil ama ben kesinlikle Cyrano’yum. Güzel, baştan çıkarıcı cümleler satıyorum. Tamirciyim de. Aşşın buraya, kasıklarımın arasına cümle devşirmeye, geçen kış evlenmeyi göze alamadığı sevgilisinin incittiğı –adam nasıl bulup becerdiyse– benliğini benden satın aldığı cümlelerle tamir ettirmeye geliyor. Yaralara iyi gelen cümlelerim, taze, benzersiz, her derde deva betimlemelerim var...

---

2 Edmond Rostand’ın Cyrano de Bergerac adlı eserinin kadın kahramanı. Cyrano, kimliğini gizleyerek Roxane’na başkasının ağzından aşk mektupları yazar.

Temmuz sığağına, çocukluğuma, Hüseyin'e, gözyaşlarına güle güle...

“Cümle istiyorsan yüzünü dön,” diyorum.

Ayşın, “Böyle iyiyim,” diyor. Onu anlıyorum. Hep aldığından azımı veren biri o! Daha ilk seferde keşfettim: Sevişirken yüzüstü yatmasının nedeninin yüzümle yüz yüze gelmemek olduğunu. “Hadi,” diye üstelıyor.

Hadi Cyrano! İş başına, taze, bayatlamamış bir cümle:

“İnsan sana bakınca neyi kavıyor biliyor musun? Bütün hayatın güzellik üzerine tasarlanması gerektiğini...” Altındaki beden şehvetli bir merakla esniyor, zevkle inliyor. Devam: “Ve insan seni seyrederken karşısındaki güzelliğin hakkını verebilmesi için ya ressam ya da şair olması gerektiğini kavıyor...”

Ayşın önce hiçbir şey, sonra, “Tanrım,” diyor. “Bu sözleri, bu cümleleri, böyle benzetmeleri hemen nasıl buluyorsun?” Biriktirdim, hem de yıllardır. Günün birinde beni sevmeye kalkışacak o kör kadın için. Tamam, o kadın, bu güzel gözlü kadın değil, ancak stoktakileri şimdi kullanmazsam, belki de hiç kullanamayacağım. Ayşın istifçiliğimden habersiz, “Ya gözlerim?” diye soruyor.

Evet! Şimdi umduğum fırsat. Gözlerine adanmış betimlemeleri fısıldamadan önce bekliyorum. Dönecek! Gözlerini dinlemek için yüzüme bakmaya katlanacak. Dönüyor. Hoş geldi! Gözlerinin güzelliği dudaklarımın ucunda, onu bekliyor.

“Gözlerin kapalıyken bile güzel,” diyorum. “Göz çukuru nun orantısı, kıvrık kirpiklerinin o çukuru dolduruşu, belli belirsiz gölgelenişi...”

İnler gibi soruyor:

“Gerçekten bu kadar güzel miyim?”

Güzel olmasına güzel ama ne kadar, bilemem? Bildiğim sözcüklerin Tanrı'nın elinden daha becerikli olduğu; bir yü-

ze sözcüklerin iliştiirdiği hatlar, verdiği anlam, kattığı derinlik ve gizem eşsiz... Tabii bunları ona söylemiyorum. ‘Gerçeği’ biraz boğuk ve genizden gelen bir sesle vurgulayarak,

“Gerçekten o kadar güzelsin,” diyorum.

Duymak istediği bu... Övgüler düzdüğümüz güzel gözleri kedininkiler gibi kısılıyor:

“Peki, şimdi de söyle bakalım! Sevgi kim? Annen mi?” Bunu da nereden çıkardın diyeceğim, o benden önce davranarak nereden çıkardığını söylüyor: “Az önce boynumu öperken Sevgi anne dedin; tam üzerime devrildiğinde.”

Sevgi! Kendisi de, bacağı da, adı da benden kaçan kadın.

“Sevgi anneyi çok küçükken tanıdım,” diyorum. “O zamanlar ereksiyon olmuyordum. Bana okumayı o öğretti. Altı yaşındaydım.”

Ayşın, “Emin misin?” diye soruyor. Evet, eminim: okuduğum ilk kitabı da bana o aldı. “Altı buçuk olmayasın,” diyor ardından. Gülüyorum, o da gülüyor. “İyi de, neden bana Sevgi dedin?”

Çünkü onun da seninki gibi pürüzsüz, beyaz bir boynu vardı. Ama o boyuna hiç dokunamadım... Elimi başıma götürüyorum.

“Karıştıyorum,” diyorum. “Son zamanlarda sık sık oluyor. Başka bir şey demeyi düşünmüş olmalıyım.”

“Sakin ‘Ayşın, sevgilim’ olmasın düşündüğün...”

Başımı sallıyor ve inatçı bir kararlılıkla, “Hayır,” diyorum. “Aşk, sevgililik asla yok. Yaptığımız...”

Yatakta, telefonda, çok ender zamanlarda kahve içtiğimizde yaptığımız şey, birbirimize ayna tutmak. Benim tuttuğum ayna ne kadar değerli ve harika bir varlık olduğunu –onu benim gözümünden yeniden yaratarak– ona yansıtacak, onunkiyse bana yitirdiğim canlılığımı.

Ayşın yarım bıraktığım cümleyi soruya dönüştürüyor:

“Yaptığımız ne sence?”

“Dürüst bir alışveriş,” diyorum canlılığımı karşımda bulup bulamayacağımı bilmeden.

Başımı hafifçe kaldırıyor. Bedeninin ve hazlarının kilidi dudakları; bunu ilk sevişmede öğrendim. İsteğinin yönünü, ritmini ve tutkusunu hep dudakları belirliyor. Onu tembih ettiği gibi, sakallarımla yüzünü çizmeden öpüyorum. İkinci ya da üçüncü öpücükte alt dudağımı belirgin bir şekilde dişleyip sevişme isteğini dudaklarımı dudaklarımdan ayırmadan iletiyor.

İşaret açık. Sevişeceğiz. Gücüm kalmadı ama hem sağ elimde hem de sol elimde sabaha kadar dik durabilecek güçlü ve araştırmacı parmaklarım var...

Yarım saat sonra yatakta yalnızım, fark ettirmeden Aysin'ı seyrediyorum. Giyiniyor: Bir an önce kaçmak istercesine aceleyle. Buraya her gelişinde –ve buradan ayrılmaya hazırlandığında– kendine aynı soruları soruyor: Burada ne yapıyorum? Deli miyim ben? Benim kadar parası olmayan biriyle olacaksam, sportmen, yakışıklı, anne tarafından kökleri Osmanlı Hanedanı'na uzanan, kadınların sevgilisi Selçuk'tan neden ayrıldım? Garip yüzünü sakallarıyla saklamaya çalışan, asla ama asla evlenmeyeceğim birisiyle ne işim olabilir? Üstelik de benden on iki, belki de on üç yaş büyük...

Aysin'ın sorularıyla dile getirdiği kaygılarına itiraz edecek değilim. Ama şu yaş meselesi! Bu konuda kesinlikle yanılıyor. Denk getirirsem örnek verip ona Zeus'un sevgililerinin bu tecavüzcü tanrıdan en az bin beş yüz yaş küçük olduklarını hatırlatacağım.

Ben kendimi Zeus'la teselli ederken Aysin az ötede ayakbalarını arıyor. Yüksek topuklu ayakkabı ona yakışıyor. O da biliyor bunu. Bu yüzden bu sıcakta bile boyunu en az on santim yükselten, altları kırmızı ayakkabılar giyiyor.

“Biliyor musun, karar verdim. Sana doğum gününde bir

kitaplık hediye edeceğim.” Mart sonunda tanıştık; ilk kez nisan sonunda yattık; şimdi hazirandayız... Başımı sallıyorum. Sanmam, ocağa kadar peşindeki sorular onu yıldırır. Ayşın, ocağa kalmadan beni terk edeceğini bilmeden devam ediyor: “Doğum günün ne zaman?”

“Ocakta,” diyorum.

Gülümsemesi yanaklarından dudaklarına çekiliyor. Doğum gününe daha altı ay olması keyfini mi kaçırdı?

Yine de, “Ocak tam 31 gün,” diyor. “Hangisi?”

Kendi bilir: “1 Ocak,” diyorum.

Küçük bir hayret çılgılığı koparıyor. Başkasını şımarık, sevimsiz bir kokete dönüştürecek gülüş nedense ona çok yakışıyor.

“Biliyor musun, tanıdığım ilk 1 Ocak doğumlu kişi sensin...” Hafifçe yukarı doğru kalkarak topuklarını ayakkabılarının içine yerleştiriyor. “İnanamıyorum... Sen hiç 1 Ocak’ta doğmuş birisine rastladın mı? Tabii kendinden başka?”

Kendimden başka en az otuz kişi daha sayabilirim. Yetimhanelere nüfus kâğıdı olmadan bırakılan her çocuk 1 Ocak’ta doğmuş sayılır. Düzen seven yöneticiler nedense böyle karar vermiş. Herkesi birbirine benzeten, ayırım gözetmeyen, yoksullar için düzenlenen toplu sünnet tarzı bir doğum günü olsun istemiş olmalılar. Babam annemi öldürdüğü güne kadar benim nüfusumu çıkartmadığı için ben de terk edilmiş sayıldım ve yetimdaşlarımla üç yüz altmış beş günün bize tahsis edilen tek gününü onlarla paylaştım.

Tabii bunları kalçalarını, bacaklarını, yüksek ökçeli ayakkabılarının içine ustaca ve zerafetle yerleşen narin ayak bileklerini seyrettiğim kadına söylemiyorum. Haftada bir sevişmeye gelirken kendine sorduğu yorucu sorulara yenilerini eklemeye ne gerek var?

Ayşın ketum sessizliğimi coşkulu tınısını yitirmeyen sesle bölerek tekrar soruyor:

“Rastlamadın, değil mi?”

Düştüğünde başını yere vurduktan dört gün sonra bir sabah yatağında, herkesin içinde ölüveren, üstüne üslük, öldüğünü fark etmeyen bakıcıdan “neden yatağından kalkmıyorsun lan” diye beş dakika da dayak yiyen Hüseyin’i unutup, “Hayır,” diyorum. “Ben de hiç rastlamadım.”

Yine sessizlik. Sessizliğin ardından Aysin’ın sesi; bu kez çoşkulu değil, şaşkın:

“Yine mi ağlıyorsun?”

Evet, ağlıyorum: Belki de benden başka kimsenin hatırlamadığı küçük bir çocuğu unutmaya çalışarak ikinci kez öldürdüğüm için. Alçak olduğum için. “Vurma, ölmüş,” diyerek bakıcının üstüne atlayamadığım için...

“Dedim ya, gazdan,” diyorum. “Hassas gözlerim var.”

Aysin kuşkulansa da kısa soluklu kararsızlığın ardından gözlerimin hassasiyetine inanmayı seçiyor. Haklı, gözyaşlarına ayıracak vakti yok. O gülümseyince ben de gülümsüyorum. Elini uzatıyor:

“Kitaplarının yarısı yerde... Sanırım ocağı beklemeyeceğim...”

İtirazım yok. Ocağı bekleyelim desem, bedava bir kitaplıktan olma ihtimali gayet yüksek.

“Kitaplarımı severim,” diyorum. “Özellikle de yerdeki Kemalettin Tuğçuları. Hiç Kemalettin Tuğçu okudun mu?”

Çok ama çok aptalca bir soru. Hangi mutlu, zengin çocuk özgür iradesiyle Kemalettin Tuğçu okur? Sayısız betimleme kazanan gözleriyle göz göze geliyoruz. Tabii ki okumamış. Adımı bile duymadığına bahse girerim.

“Akşam ne yapacaksın?” Bu Aysin’ın kapıdan çıkmadan önceki son ve alışılmış sorusu? Merak ettiğiinden değil, kendisinin ne yapacağını söylemek için sorduğunu öğrenebili epeyce oldu. O yemeğe gidecektir. Çünkü onu tanıdığımdan beri neredeyse her akşam yemeğe, iki haftada bir de yurt

dışına gidiyor. Yine öyle: Cevap vermeme beklemeden, “Ben yemeğe çıkacağım,” diyor.

İyi, demek ülkeyi terk etmeyecek. Alt kattan öfkeli bir ses yükseliyor. Marilyn? Ne tiz, ne de boğuk sese kulak kabartıyorum. Evet, o; galiba küfür ediyor. Kimse onun gibi işveli küfür edemez. Taksim’den dönmüş olmalılar. Yine mi dünkü hikâye? Ateşkesten yararlanarak akşamki çatışmaya kadar dinlenip güç toplayacaklar. Acaba bugün kaç kişi getirdi evine?

Sesler kesilince Ayşın’a ve akşamki yemeğine dönüyorum: “Yeni talip mi var GV?”

Evlilik çabası GV’yle –Ayşın üçüncü yemekten sonra benimle yatmaya karar verdiğinde, “seninle sevişmem için adını değiştirmen gerek, çünkü babamın adı da Ahmet, bundan sonra adın Tarık olsun” deyince ben de ona Göksel Varlık adını takıp, kısaca GV demeye başladım– aramızda oyu na çevirdiğimiz bir konu. Kız arkadaşları –arada erkek arkadaşları da katılıyor bu çabaya– her hafta onu en az bir yeni taliple tanıştırıyor. GV, –evlenip boşanmamış, kültürlü, sportmen, boyu kesinlikle kısa olmayan, dokunduğunda elektrik alabileceği– taliplerini ön elemeyen geçirenler olarak paradan asla söz etmese de bunun gizli ve en önemli ölçüt olduğunu biliyorum. Bir talip, diğer bütün ölçütleri yerine getirdiği halde daha önce evlenmiş ama karısı ölmüşse, mutlaka çocuksuz olmalı... Aslında Ayşın’ın sürdürdüğü bu iyi niyetli –neticede kutsal ve saygıdeğer diye adlandırmamız gereken– çabayı böylesine alaycı bir dille kategorize ve karikatürize ederek ona haksızlık ediyor olmam da mümkün. Taliplerin zengin olması GV’nin değil, pekâlâ kızlarının bir servet avcısına yem olacağı paranoyasına yakalanan –dürüstlük, çalışkanlık gibi erdemlere aldırmayan, para kazanma becerisi olmayandan başkasına saygı duymayan– ailesinin isteği olabilir... Onlar bütün hayatlarını... Ya-

rısında cümlemi düzeltip, hayatı betimleyen alçakgönüllü sıfat 'bütün' yerine, başka tanımlama ekliyorum: Onlar çok zengin hayatlarını akıl ve sağduyuyla, yani ömür boyu sürececek sıkıntıyla geçirecek bir çift hayal ediyorlar. Kimse çocuğuna zevklerine uygun davranmasını tembihlemez: Bunu biri GV'ye söylemeli...

Ayşın, uzun sayılabilecek bir duraklamanın ardından yeni talibi haber veriyor:

"Galiba var," diyor. "Ama umutlu değilim."

Karşımdaki güzel kadının Penelope'yi³ kıskandıracak kadar çok talibi var, olmayansa şansı...

O dışarıda yiyecek.

"Ben evde yiyeceğim," diyorum. "Belki televizyon da seyredirim. TRT 2'yi. Sen TRT 2 seyredersin?"

GV, TRT 2'yi seyretmiyor. Başımı sallamadan, onu yol boyu rahatsız edecek pişmanlığını yüklenip çıkıyor. Ne yap-sın? Evlenebileceği birisini buluncaya kadar bu sıkıntılı piş-manlığı altında sürükleye sürükleye buraya gelip gidecek. Çünkü betimlemelerle yeni baştan yarattığım güzelliği ben-den çok onu büyülüyor. Narsist olanların kolaylıkla baştan çıktığını biliyor mu? Duyduğunu sanmam! Kim narsisizmin hayatın acılarına karşı dokunulmazlık sağladığını söylemiş-ti? Biraz düşünüyor, ama soruma cevap bulamıyorum. Boş veriyorum: Ayşın'a kızmak anlamsız; onun hiçbir şeyde yo-gunlaştıramadığı, sadece kendine yönelik bir ilgisi var...

İçkiye uzanıyorum. Kararsızım. Hayır, içme konusunda değil. Giyinsem mi giyinmesem mi? Konu bu! Giyinmemek daha mantıklı, nasılsa sonra yine soyunacağım. İlk kadehi dolduruyorum. Bugünkü alışveriş iki taraf açısından da fena geçti sayılmaz. GV üç kez orgazm oldu, –hem de sadece so-nuncusunda yüzü dönüktü– ve iki betimleme kazandı, ben

3 Odysseus'un karısı. Odysseus Truva'da savaşırken onlarca talip evine yerleşmiş ve yıllarca Penelope'yle evlenmek istemişlerdir.

de boynunda Sevgi annesi öptüm... Ya Hüseyin! Ölü ölü dayak yiyen, ölmüşken ağzı burnu kanayan, vereceği soluğu yokken gözlerinden yaş gelen Hüseyin'i nereye koyacağım?

İkinci yudumda televizyona bakıyorum. Acaba ne var? Bir şeyler seyretmek ağlamaktan daha akıllıca... Televizyonun kumandasına uzanırken vazgeçip yerdeki defteri alıyorum. Ayşın'la arama giren Zinar'ın⁴ romanı bininci kez elimde. İlk satırlar 1997 ya da 98'le başlıyor ama Zinar, öyküyü uzaktan, 2013'den anlatıyor...

...Asteğmen önce ona uzattığım parmağıma sonra uzun uzun yüzümdeki çibana bakıyor, ardından "yaklaş," diyor. Yaklaşıyorum. Dört buçuk ya da beş yaşındayım; çat pat da olsa Türkçe biliyorum ben. Teröristi etkisiz hale getirmenin öldürmek olduğunu öğrenmeme daha zaman var ama yine de her şeyin farkındayım ve kararlıyım: Başımı sallayıp tekrarlıyorum: "Adım Zin-ar, ba-bam et-ki-siz-leş-me-miş tö-röist..."

Çocuk sesim, bozuk Türkçem kulağımda sönüp gidiyor. Artık dört buçuk ya da beş yaşında değilim; yirmisindeyim. Etkisizleşmemiş diyeli, Şırnak'ı terk edeli çok oldu. Bunları beni süzen asteğmene değil Boğaz'ın girişine bakan geniş pencerenin önünde oturan adama anlatıyorum. Boş zamanlarımda, editörlük yaptığı yayınevine gidip yardım ettiğim Nuri abi, üç hafta önce yazdıklarımı okuduğunda heyecanla "bunu mutlaka Nusret Hoca da görsün" demese buraya, sözlü imtihatdaymışım gibi dikileceğim bu salona gelmez, bu masanın karşısında beklemezdim.

"Okuduğunuz metin Zinar'ın ya da Kaya'nın öyküsü," diyorum adama. "1997 ya da 98 de Gabar'ın eteklerinde başlıyor, bugüne geliyor..."

Hoca da Ahmet Asteğmen gibi sağır, adımın artık Kaya olduğunu biliyor ama cevap vermiyor. Sağırlardan, sessizlikten

---

4 (Kürtçe) Kaya.

en çok da burasına benzer sessiz evlerden nefret ederim. Düşündüklerimi Nuri'nin, 'yaygaracılardan daha kalıcı olacağına' hiç kuşku duymadığı; cümleleriyle dik uçurumlar açıp fırtınalar estirdiğini söylediği, yaşlılığını sakalla karşılayan bu donuk yüzlü yazara da söylemeliyim... Görünüşü de sinir bozucu: huzuru hak etmeyen birisi... Ona baktıkça böyle düşünüyorum. En iyisi rahatını bozmak; öyle ki, anlattıklarımı dinlerken kaçmak istesin ama hiçbir yere sığınamasın, o kibirli sessizliğine bile. Asık suratlı; sanki neşeyi kendine ömür boyu yasaklamış... Bakışlarımı onunkilerden kaçırıyorum. Sağdaki duvarda çerçevesiz iki yazı var: Boş sözler ve yalan, edebiyatın ölümcül günahıdır...⁵ İnsanın tek gizi kendisi için her zaman bir bilmece olarak kalmasıdır...⁶ Onun sözleri mi? Masanın ortasına yerleştirilen vazoda parlak, beyaz renkli güller sıkıntımı daha da arttırıyor. Sesimi yükseltip dinleyip dinlemediğine aldırmadan televizyondaki etkisizleştirilmiş teröristlerle devam ediyorum:

"Eğer o gün öldürülen gerilla varsa milisler aracılığıyla hemen o yöredeki tanıdıklara haber salınır, babamın ölü ele geçenler arasında olup olmadığını araştırdık... Ancak aynı günde farklı yerlerde gerillalar öldürülmüşse işler zorlaşır. Milisler bize haber getirinceye kadar dedemle nenem kıvranırlardı. Teslim olanlarla ilgilenmezdik; dedem, babamın teslim olmayacağını söylerdi hep..."

Susuyorum. Adam, bir bitki kadar kayıtsız; gerillalarla, teröristlerle, çocukluğumla, dedemle, nenemle ilgili bir şey sormuyor. Anılar onun için yararsız zihin yorgunluğu olmalı. Kendini ilgilendirmeyen her şeye uzak; içeri girdiğimden beri önündeki kâğıtlarla meşgûl. Sanki bütün hayatını notlarını inceleyerek, gözleriyle kâğıtların arasındaki sessizliğin içinde geçirmiş, kımıldamadan masada oturuyor.

5 Robert Musil – y.n.

6 Pierre Schoendoerffer – y.n.

Konuşmadan, iki suç ortağı gibi anlaşıyoruz: O kendi heykeline dönüşmek için susuyor, ben de onu orada bırakıp okula, 1997 ya da 1998'e, geçmişe geri dönüyorum...

... Dört buçuk ya da beş yaşındayım. Henüz bir doğum günüm ve nüfus cüzdanım yok. Mevsim ilkbahar, aylardan mart olabilir, bahar henüz aşağıdaki düzlüklerden bizim köye tırmanmadı; iki odalı okulun birinci sınıfındayım ve karşımda bir kayanın üzerinde oturan İzmirli bir asteğmen var. Yüzü korkutucu: sağ tarafı... Adı Ahmet. Ahmet Asteğmen sanki bir teröristle karşılaşmış gibi kararsız gözlerle –az önce yaşlı bir adamın kucagında evden çıkarılan ve hiç görmediği babasını anlatan– yüzünde çiban yarası taşıyan küçük oğlan çocuğuna bakıyor. O bakıyor, ben, sözcüklerin bir de gerçek anlamları olduğunu bilmeden, hevesli bir sabırsızlıkla hâlâ geciken aferini bekliyorum. Ama asteğmen de benim kadar inatçı, bir türlü aferin demiyor. “Am-cam da tö-röist,” diyorum emin olmanın o büyüğü gücüyle. “A-ma o-nu si-la-hıy-la bir-lik-te et-ki-siz-leş-tir-di-ler...”... Hayır, cümlenin ikinci bölümünü hecelemiyor sadece düşünüyorum. Çünkü henüz o kadar iyi Türkçe bilmiyorum. Aslında amcamın etkisizleştirildiğini de hayal meyal hatırlıyorum. Babam gibi hiç görmediğim genç adamla ilgili tek anım, nenemin sonradan müzikal bir ağıta dönüşecek notasız, kurgusuz ana çığlıkları. Yine de her şeyi gözlerimin ününde olup bitmişçesine anlatıyorum: “Apê min Xelat, teröristê herî ciwan ji yên k u di sala 1997'an de, li Çarçelayê hatiye kuştin bû.”⁷

... “Türkçe konuş oğlum!” Asteğmenin yanındaki, boş kaldıkça el ve ayak hareketleriyle havayı döverek tekmeleyen onbaşı bana doğru yürüyor. Niyetinin devam etmemi engellemek olduğunu bilmiyor, geri çekiliyorum. Dedemin o gece evden alınacağını, üç gün sonra onu geri getiren cemseden mosmor bir yüzle ineceğini de bilmiyorum. Yıllarca sonra Şırnak'da Nüfus

7 (Kürtçe) 1997'de Çarçela'da. Etkisizleştirilmiş en genç teröristlerden birisiydi Xelat Amcam.

Dairesi'nde dedemden yaşlı bir babaya, babama dönüşeceğinden de habersizim; cemseden indiğinde henüz dedem... Üç gün sonra akşam dedeme yüzündeki lekeleri soruyorum. Anlamamış gibi bir süre beni süzüyor. Sonra yanındaki askere bakmadan, "Tavê lê da,"⁸ deyip gülüyor... Köyün, Şırnak'ın, dünyanın en kederli neşesi var gülüşünde. Üç gece kaldığı dar, karanlık odada güneş nasılsa bulup çarpmış onu...

"Hiç ortaya çıkmayacak olsa da gerçek kahraman baba..."

Babamdan söz eden kim? Morarmış yüzünü torunundan saklayan dedem mi! Hayır, o değil. 1997 ya da 98'den tekrar 2013'e döndüm. Boğaz'ı çerçeveleyen pencerenin önündeki adama bakıyorum. Belirsiz yüzü beyaz: onu güneş çarpmamış. Demek sessizliğinin içinden çıkmaya karar verdi. Dedemi gecenin karanlığında, on beş yıl geride, kapının önünde sendelerken bırakarak masaya yaklaşıyorum. Her taraf kâğıtlarla kaplı; bu adam kâğıtlarla yaşıyor; besini bu. Ona verdiğim özeti elinde altıncı parmak gibi tuttuğu kalemiyle baştan aşağıya kırmızıya boyamış. Ya senaryo! Ona ne yaptı?

"Şırnak'lısın. İki yıl önce çektiğin bir belgeselin ardından Dicle Üniversitesi'nden İstanbul Üniversitesi'ne, sinema bölümünde okumak için nakil olmuşsun..."

Adam künyemi okurken ona doğru yürüyorum. Yanına vardığımda yüz hatları yerine aşağıdaki binalar ve cami ortaya çıkıyor. Minarenin tepesi, öndeki apartmanın çatısına düşmüş dondurma külâhını andırıyor. Ya karşı yakadaki tepeler! Çamlıca hangisi, soldaki mi, sağdaki mi? İki yıldır İstanbul'un göbeğinde yaşıyorum ama hâlâ Boğaz'ı öğrenemedim... Çocukluğu karada geçen biri, denizi asla bütünüyle keşfedemiyor...

"Babanın adı Cemal, doğum yeri Şırnak; 1970..." Yansız sesi bu kez de anneme yöneliyor. "Ya anne!"

... Anne mi? Hangisi? İki babam gibi iki de annem var benim: Birisi genç, ötekisi yaşlı; köydeki en yaşlı anne, nenem.

8 (Kürtçe) Güneş çarpmış.

Ama nenemin annem olduğuna benden başka kimse inanmıyor. Jandarma komutanı sonraki aylarda dedemi sorguya götürmek için evden almaya her gelişinde neneme takılmayı hiç ihmal etmiyor: 'Ey Fadime baci, ellisinden sonra hiçbir kadının çocuğu olmaz,' deyip gülüyor. O gülünce yaptığı şakayı alkışlar gibi biz de hemen gülüyoruz. Ben, nenem, küçük halam ve birazdan yine güneş çarpacak dedem, hepimiz... Komutan varsın inansın. Seçimi ben yapmadım, beni doğuran kadın yaptı: Gerçek annem, elli yaşını aşmış nenem. Dört buçuk ya da beş yaşındayım, beni terk eden öteki kadını istemiyorum...

Gözlerimi aralıyorum: karşımda komutan değil, sessiz adam var. Adam, Adana'daki yetimhaneye verilmekten kurtulmuş, adını değiştirmiş genç adamdan hâlâ cevap bekliyor.

Öfkemi yutup, "Anneye ne olduğunu notlara bakarsanız göreceksiniz," diyorum.

... Adam bir şeyler söylüyor ama onu duymuyorum. Kulaklarımda Mithat'ın on dört ya da on beş yıl uzaktan gelen sözleri: "Senin annen de baban da yok," diye bağılıyor arkamda. Okuldan çıkar çıkmaz peşime takılmış. Olsun, annem babam yok ama adım var. Köydeki tek Kürtçe ad benimki: Zinar. Adımı babam koydu... Dönüp bakmıyor, hızlı adımlarla yürüyorum. Şişman olduğu için oyuna alınmamasının, yerini bana kaptırmasının öfkesini böyle çıkarıyor. "Yok işte, yok," diye haykırıyor köşeden. Ellerimle kulaklarımı kapıyorum. Şişman, üstelik de yedi yaşındaki birini dövemeyecek kadar küçüğüm. Elimden gelen ağlamak; onu altı yıl sonra YBO'da⁹ pataklayacağımı bilsem, ne kulaklarımı tıkarım ne de ağlarım: ama o anda beş yaşındayım, çaresizim. O şişkoyu merdivenin altında yere serip pataklamama daha yıllar var...

Boğaz'a yaslanmış adam öksürüyor. Ona bakıyorum. Başını sallıyor. Ne demek bu? Sıkıldım. Soruyorum.

"Sigara içebilir miyim?"

9 Yatılı Bölge Okulu.

Adam, "İçebilirsin," diyor. "Ama içmezsen daha iyi olur."

İzin verirken yasaklamak! Kürtlere nasıl davranılacağını o da kavramış. Evet, ondan hoşlanmayacağım... Cebime uzattığım elimi geri çekiyorum.

"Çiçeklerden hoşlanmıyor olmalısın..." Vazoyu kenara alan adamı şaşkınlıkla süzüyorum. Nereden anladı; bakışlarımdan mı? O önündeki kâğıdı işaret ediyor: "Öyle yazmışsın."

Evet, öyle yazdım.

"Elimde güç olsa bütün çiçekçileri kapatırdım," diyerek senaryodaki diyalogu tekrarlıyorum.

Adam, "Neden sevmiyorsun?" diye soruyor.

Sevmediğim çiçek değil, koparılmış çiçek.

"Vazoda çiçek seyretmek ölü severliği hatırlatıyor bana."

Adam gülmüyor. Okurken kâğıda yazdığı notu mırıldanıyor:

"Vazodaki çiçeği seyretmemizin nedeni, güzellikten her durumda haz duymamız. Güzellik, kökeni ölüm bile olsa üstündeki her türlü gölgeyi yok ediyor."

"Koparılmış, solan bir çiçeği seyretmek, can çekişmeyi seyretmektir aslında..."

"Evet," diyor adam. "Çiçek, can çekişirken güzelliğini koruyabilen bir canlıdır, unutma." Sonra konuyu noktalandığını haber veren uyarıcı bir sesle devam ediyor: "Babanla ilgili birkaç sorum olacak."

Benim yüzlerce sorum var: Babam acaba cesur olmaktan hiç usanmış mıydı? Umut yüzüne yakışır mıydı? Beni sık sık hatırlar mıydı? Şimdi görse ne derdi? Bilmiyorum. Fotoğraflarına binlerce kez baktım. Ama o, cevapsız yüzüyle hep sustu.

Cevap bekleyen değil, cevap vermesi gerekenmiş gibi bakıyorum adama. Salona girdiğimden beri yüzündeki cansız ifade hiç değişmedi: hiç gülmüyor. Hoş, gülse, gülümsemesinden de hoşlanmayacağımı biliyorum ama...

Sonunda kendiminkilerden vazgeçip, "Sorun sorularınızı," diyorum. "Cevaplamaya çalışırım."

Oysa cevapsız sorular zehirliyor beni. İçimde babamdan söz ettiğimde avaz avaz bağırmaya başlayan o acı tekrar başını kaldırıyor. Adam, babam yerine öyküye dönüyor.

“Babanla evlendiğinde annen kaç yaşındaydı?”

Annemin de peşinde! On beş! En fazla on altı... Benden beş yaş gençmiş! Birden irkiliyorum. Babamla evlenen kadının küçüklüğü beni utandırıyor.

“On yedi,” diyorum.

“Ahmet Abi! Ahmet Abi!” Marilyn’in sesi Zinar ya da Kaya’ninkini bastırıyor. Defteri yatağın yanına bırakıyorum. Çıplağım, altına bir şey geçirip kapının yolunu tuttuğumda Marilyn üçüncü kez bağırıyor. “Ahmet Abi...”

Hep kısa etek, dolgun göğüslerini belli eden dar kazaklarla görmeye alıştığım, pantolonlu, makyajsız haliyle Marilyn’i bir an tanıyamıyorum. Yanında iki kişi var: Otuzlarında, karşısındakine kendine güvenini ele veren gözlerle bakan bir kadınla, yirmi beşini geçmemiş, zayıf, utangaç, gözlerini yere eğen, orda olup olmadığı belirsiz bir genç adam. Kadının atletik, güçlü bir bedeni olduğu belli ama üzerine bir koltuk kılıfı gibi geçirdiği bol kesimli, biçimsiz elbisesi çekiciliğini yok etmiş. Kendini beğendirmeye isteği olmayan kadından daha büyük hayal kırıklığı olabilir mi? Üçüncü ya da dördüncü kadehi –sayıdan emin değilim, okurken karıştırdım– yandaki sehpa bırakıyorum. İçeri davet etmemi bekliyor olmalı. Neden geldiler?

Efendim iyi; hem cevap hem de soru:

“Efendim!”

Marilyn, “Ahmet Abi,” diye başlıyor. “Arkadaşlar...”

Elimi kaldırıyorum. Ona söylemiş ve uyarmıştım:

“Unuttun mu? Adım artık Tarık.”

Marilyn bir an itiraz etmeyi düşünüyor ama sonra, öncele-ri sadece gece işe çıkarken kullandığı adının iki yıl içinde, di-

renmekten vazgeçen komşuların birer birer koroya katılmasıyla, kattan kata çıkarak, kapıdan kapıya atlayarak Erol'dan Marilyn'e dönüştüğünü hatırladığından olacak, vazgeçiyor. Akıllılık da ediyor. Bir şey dese, lafı ağzına tıkıp ad değiştirme hakkında konuşacak son kişi sensin Erol Bey diyeceğim.

Marilyn, "Peki, abi..." diyor. Sesi boğuk olmasa kim bu enfes vücudun içinde bir erkek saklı der. Ad meselesini bugün tartışmayacak, acelesi var: "Serap ablayla, Cengiz kardeş birkaç saat sende dinlenebilirler mi?" Bu da nereden çıktı? Neden sende dinlenmiyorlar diyeceğim, "Aşağıda tam on iki kişi var, yirmi dört saattir de hiç uyamadık," diyerek duymadığı soruyu cevaplıyor.

Yana çekiliyorum, önce Marilyn, ardından Serap, sonra gözleri yerde Cengiz giriyor. En arkada gaz kokusu ve uykusuzluk var. Marilyn hızla mutfığa yöneliyor. Onları doyuracak. İtirazım yok, yemekleri kendisi getirdiğine göre misafirlerine ikram da edebilir.

Kadehimi bırakmadan tişörtü değiştirmek için yatak odasına gidiyorum. Giyinip –ve kadehi bitirip– döndüğümde üçünü de yemek yerken buluyorum. Küçük topluluğun reisi gibi masanın başına oturan Serap'ın hareketlerinde soylu bir sertlik var. Etrafındakilere böyle hükmediyor olmalı. Gülüşü tesadüfen ortaya çıkmışçasına şaşırtıcı. Henüz bilmiyorum ama bir süre sonra herkese dağıttığı açık elli bir neşesi olduğunu öğreneceğim... Hayallerinin asi, hiçbir zaman gerçeğe boyun eğmez olacağını da kavramama daha birkaç gün var. "Düşünce özgürlüğü, insanı insan kılan özgürlüklerin başında gelir..." Daha demedi ama galiba bunu da söyleyecek.

Cengiz'e gelince, genç adam porselenden yapılmışa benziyor. Sanki damarlarında kan yerine süt dolaşıyor. Varlığının belirsizliğinin nedeni bu olmalı.

"Sen de yer misin? Ah..." Marilyn, ortasında eski adımın

yarısını yutup, “Abi,” ile yetiniyor. Elimdeki kadehi gösterince devam ediyor: “Dört gündür pek bir şey yememişsin. Dolap dolu. Özene bezene pişirdiğim onca yemek bozula-
cak vallahi...”

“Bu ara hep dışarıda yedim,” diyorum.

Marilyn, dışarıda kiminle yediğimi biliyormuş gibi onaylamayan bir tavırla bir süre başımı sallıyor. Sonra Serap’a dönüyor:

“Abim yazardır... Şiir, hikâye, senaryo yazar...” Özgeçmişimi bitirince minyon, alımlı yüzünü tekrar bana çeviriyor. “Serap abla da üniversitede hoca, Cengiz de tez öğrencisi... Birlikte hetero, homofobik faşistleri püskürtüyoruz. LGBT¹⁰ flamasını barikatın en önünde tutuyoruz.”

LGBT ne demekti? Kadınla öğrencisini süzüyorum. L, lezbiyen... Kadın lezbiyen mi?

“Demek yazarsınız?”

Serap’ın sesi hareketlerinin aksine kavrayıcı, yumuşak. Kaşlarımı kaldırıp, başımı sallıyorum:

“Ne şiir ne de hikâye yazdım.”

“Roman?”

Bu kez sadece başımı sallıyorum:

“Hep teşebbüs aşamasında kaldı...”

Marilyn sözümü keserek atılıyor:

“Üç defter doldurdu... Bir değil, iki değil...” Marilyn, doldurulan defter sayısıyla yazarlık arasında doğrudan bir ilişki olduğuna inanmış bir kere. “... tam tamına üç. Yakında bitecek.” Defterlerin ardından son kanıtı da sunuyor: “Zaten şair Namık Kemal’e benzemiyor mu?”

İşte, sonunda sakallarım da masaya sürüldü. Serap’ı bekliyorum. Benziyor demiyor. Ya şu porselen? Oğlan, bakışlarımı uzun süre yüzüne dikince kendini savunur gibi mırıldanıyor:

---

10 Lezbiyen, Gay, Biseksüel, Transgender.

“Bence Marx’a benziyor. Sakal, çoğu kez insanın kendini ifade etme hatta değiştirme çabasıdır.”

Bak sen! Demek kendimi değiştirmeye çalıştığımı keşfetti. Çekici bir kadının elini sıktığında yüzü kızaracak birine benzeyen ama sakallarımı görünce gevezeleşveren genç kâşife doğru yürüyorum. Marx’a benzetilmeme bir şey diyecek değilim; kabahat ikinci cümlede. Dersi hak etti. Aysin’a neden sonra açıkladığım sırrı ona anlatacağım. Hem de uzun uzun. Keyifli olacağını bildiğimden gülümsüyorum.

“Alaya aldığın sakalların nedeni, bunu gizlemek!” Parmaklarımı dudağımın yanından başlayıp yukarı doğru bir tarak gibi çekerek sakallarımı aralıyorum. “Bak! Yarayı gördün mü?” Cengiz onu tokatlayacakmışım gibi geriliyor. Tokatlamayacağım ama biraz haşlayacağım... “Işığa göre bazen pembe, bazen de mor görünür ve şakağımdan dudağıma kadar uzanır.” İyice görmüş olmalı. “Yaramın yüzölçümü tamı tamına dokuz virgöl yetmiş beş santimetre kare. İyi biliyorum çünkü askeri heyette üç kez ölçtüler. On santimetre kareden biraz az. Bu yara beni komando olmaktan kurtardı. Eğer sıfır virgöl yirmi altı santimetre kare daha büyük olsaydı, belki askerlikten de kurtarabilirdi. Hatta ölçen doktor biraz daha iyi geometri bilse, yaranın yan kollarını da dikkate alsa toptan yırtabilirdim. Ama olmadı. Yırtamadım. Askerlik bitince, dokuz virgöl yetmiş beş santimetre karelik yaramın yeterince gün yüzü gördüğüne kani oldum ve sakal bıraktım...” Yüzümü daha da genişleteceğini bilerek sırtıyorum. “Yani yaram yer altına indi... Ne Namık Kemal ne Marx ne de başka biri olmaktı niyetim.” Biraz daha yaklaşıyorum. “Niyetim daha masumane daha alçakgönüllüydü: konuştuğum kişilerle göz göze gelebilme isteği. Anlayacağım, sakalım yokken kimse yüzüme bakmıyordu.”

Üçüncü ya da dördüncü kadehi bir dikişte bitiriyorum. Porselenin bir süre unutmayacağı bir gösteri oldu. Dördün-

cü ya da beşinci kadehi doldurmaya giderken Serap arkamdan mırıldanıyor:

“Uzun ve dramatik bir tirat...”

“Evet,” diyorum, “Bir tirat ve ben bu tiradı yeri geldiğinde zevkle tekrarlarım...” Kadehin ilk yudumu porselen için. Uzun bir yudum alıyorum viskiden. “Anlayacağımız, Cyrano’nun burnu benimse dokuz virgül yetmiş beş santimetre karelik bir yaram var...”

“Sizi rahatsız ettik, farkındayız.” Özür de Serap’tan geliyor. Etmediniz dememi bekliyorsa, çok bekler. Gelmeseydiler belki birkaç satır yazardım. “Yaranız doğuştan mı?”

Hem farkındayım dedi hem de hâlâ rahatsız ediyor. Fazla merakın kabalık sayılacağını öğretmemişler hanımefendiyeye. Keşke tiradı ona bakarak atsaydım. Göz göze geliyoruz. Bakışlarından hoşlanmadım: İnsanın öfkesini teslim alan bir dostluk var içinde. Sanki “hey! Bana kızmak mümkün değil,” dercesine bakıyor. Deniyorum ama başaramıyorum: “Benim dokuz yetmiş beş santimetre kare yaram var,” tiradı öfkemi alıp götürmüştü.

Sonunda, “Öyle sayılır,” diyorum.

“Yazar olup olmadığımızı bilmiyorum ama sıkı bir okur olduğunuz belli. Önce Cyrano...” Kadının kavis çizen işaret parmağını izliyorum. “Sonra bu...” Şiir okur gibi mırıldanıyor: *‘İnsanın tek gizi kendisi için her zaman bir bilmece olarak kalmasıdır.’* Karşısına böyle özlü söz asan biri öyle olmalı.

“Sözü bir psikiyatristin duvardaki diplomasının altında gördüm,” diyorum. Sarı çerçeveli yazının diplomadan daha büyük olduğunu da hatırlıyorum. “Hoşuma gitti, yazıp duvara astım. Her yerde de kullanıyorum; o defterde bile. Sözün sahibi...”

Schoendoerffer adında bir yazardır diyeceğim,

Kadın, “Schoendoerffer,” diyor.

Birden kakhaha atarken buluyorum kendimi: Salonda,

tam karşımda Schoendoerffer'den haberdar, edebiyatsever bir lezbiyen, porselenden yapılmış bir gay, bir de transeksüel var; ben dördüncü ya da beşinci kadehi bitirmek üzereyim ve hayatımın yazarından söz ediyoruz.

Kahkaha Marilyn'le Cengiz'i ürpertiyor. İrkilmekte haklılar, içerken kahkaham can çekişen bir hayvanın boğuk hırılıtısını andırır. Serap yine de gülümsemeyi beceriyor. Yüzündeki dostluk ifadesi zırh gibi, onu her şeyden koruyor olmalı.

“Schoendoerffer'i iyi tanırım...” Gülümsemesi parlaklığını yitiriyor, Schoendoerffer'de onu hüznülendiren bir şey var. Bunda şaşılacak bir şey yok. Schoendoerffer, okumasını bilen herkesi hüznülendirir. “Eski nişanlımın tez konusuydu...” Bu olmadı! Nedenin edebi olmayan niteliği, hüznünün değerini düşürdü. Erkeklerden arta kalan hüznüle kirlilemeyecek kadar değerlidir Schoendoerffer'in yazdıkları. Kadın kendi hüznüyle devam ediyor: “Paris'teyken bir dönem onunla yatıp onunla kalkardık...” Marilyn irkiliyor. Serap'ın hem nişanlısıyla hem de Schoendoerffer'le yatıp kalktığını sanmış olmalı. Bir dakika! Nişanlandığına göre lezbiyen değil. “Kitaplarımı bulabiliyor musunuz?” Bir soru daha! Hayır, bulamıyorum. İyi yazarların çevirileri asla tekrar basılmaz bu ülkede. Başımı sallayınca, “Tamam, size getiririm,” diyor.

Bu kadar dostluk yeter. O sırada aklıma geliyor: Nişanlısı kadın olamaz mı? Yani hâlâ bir lezbiyene bakıyor olabilirim. Kadehi alıp salonun köşesine çekiliyorum. Pencereyi açacağım ama polisin saçtığı gazın mahalle aralarında başıboş kol gezdiğini hatırlayınca vazgeçiyorum. Serap'la Cengiz alçaltmadıkları bir sesle konuşuyorlar: Taksim'e geri mi dönsünler yoksa Suriyeli mülteci kızlarla mı buluşsunlar? Cengiz, tercümanlık yapacak öğrencinin yan çizdiğinden söz ediyor. Karar: Kalıp uyuyacak, sonra tercümanı tekrar arayacaklar.

“Yazdığınız roman nasıl bir şey?”

Burada benden başka yazan var mı? Geriye dönüyorum; Serap! Tükenmek bilmeyen, sürekli yenilenen, her daim taze bir merak var bu kadında... Cevabını alacak!

“Romanın en önemli özelliği içinde çekirge olması,” diyorum. “Metin bu yüzden zamanda ileri geri sıçrayıp duruyor.”

“Geri dönüşler...”

Başımı sallıyorum. Sadece dönüş yok,

“Çekirge ileriye de sıçırıyor... Anlayacağınız konuyu takip etmek için keskin bir dikkat gerekiyor...” Bu kadarla yetinebilirim, ama yetinmiyorum, kadının merakı sinirlendiriyor beni: “Tembeller için yazmam ben.”

Telefon o sırada çalıyor. Sesini duyuyorum, ya kendisi? Yatak odasında. Gidip açıyorum. Acelesi olan bir ses, imdat der gibi adımı tekrarlıyor:

“Ahmet! Ahmet!” Hemen tanıyorum: Tülay! Kartviziti andıran mutsuz sesi, bir fotoğraf kadar belirgin. Efendim diyeceğim, koyu, iç karartıcı ses üçüncü kez, “Ahmet,” diyor.

Adımı değiştirdim demeden,

“Efendim,” diyorum. Sete gelir miymişim? Senaryoyu mu okudu? Oysa daha evvelsi gün, bir haftadan önce bakamam demişti... Sorulara cevap aramaktan vazgeçip, “Tamam,” diyorum. “Bir saate gelirim.”

Sesim kuyunun dibinden geliyormuşçasına uzak, boğuk. Herkes fark ediyor. Son zamanlarda içkiyle arama biri girdiğinde hep böyle oluyor.

“Çıkacak mısın abi?”

“Çıkacağım,” diyorum Marilyn’e. “Siz uyuyun, giderken kapıyı hızlı çekin. Bazen kapanmıyor.” Bir uyarı daha: Kademin dibini bulup şişeyi işaret ediyorum. “Ve sakın, içki-me dokunmayın!”

Serap hâlâ dost, elini kaldırıp emre uyacağını bildiriyor. Hayır, okumayı çok istesem de kitapları getir demeyeceğim.

Onunki gibi dostluğa alışık değilim. Sahanlığa çıkarken aynı anda yan dairenin kapısındaki kilitlerin açıldığını duyuyorum. Yakalandım mı? Eğer acele edersem beş kilit açılmadan önce sahanlığa varabilirim.

“Ahmet Bey, Ahmet Bey!” Boş umut! Yürümekte bile zorlanan birisinin kilitleri bu kadar kısa zamanda açması inanılır gibi değil. Bu adam Beyoğlu’nun, hayır, tüm İstanbul’un en hızlı kilitaşörü... Kilitaşör diye bir laf var mıydı? Galiba hâlâ sarhoşum. Geriye dönüyorum. Sadi Bey kapıda aylardır oğlunu görmeyen bir baba heyecanı ile el ediyor: “Lütfen gelin muhterem, gelin... Sadece beş dakikacık... Görmeye söz verdiğiniz o fotoğraf hazır.”

Leyla Sayar konferansı!

Çaresiz, az önce atlayarak indiğim basamakları çıkıyorum. Market Osman ve Marilyn’in kesin kaçık dedikleri komşum, başında beresi yana çekiliyor. Uzun süredir kapının arkasında pusuda beklemiş olmalı. Ayakta zor duruyor; iki yana sallanıyor; bir ayağı çıplak, ötekinde terlik var ve kravatu her zamanki gibi sıkı sıkıya bağlanmış. Gömleğinin düğmeleri de iliklenmemiş. Komşum Sadi Bey ressamın çizirken tamamlayamadığı bir karikatürü andırıyor. Evet, en iyi tanım bu.

“İyi günler Üstat,” diyorum.

“Buyurun muhterem, önden siz buyurun. Size geçen hafta sözünü ettiğim o şeyi buldum. Epeyce para verdim ama emin olunuz değdi. Görünce siz de hak vereceksiniz. Sizden başka kime gösterebilirim muhterem? Siz de sinemacısınız.”

Size bu kadar çok siz diyen birini nasıl geri çevirisiniz? Birlikte içeri, boş ve loş eve giriyoruz. Her yer baştan aşağıya Leyla Sayar’ın –çoğu siyahbeyaz– fotoğraflarıyla kaplı; duvarlarsa on santimetre karelik bir boşluk bile yok. İlk gördüğümde salonun neden benimkinden daha karanlık olduğunu bir türlü anlamamıştım. Tabanın ışık alan tarafında, pen-

cerenin önüne, yere serilmiş siyah beyaz fotoğrafa doğru yürüyoruz. Leyla Sayar bir afişin üzerinde bize bakıyor. Adama dönüyorum. Yorum, daha doğrusu onay ve övgü bekliyor.

“Üstat, harika bir şey bu,” diyorum. “Çok iyi yapmışsınız.”

Üstat diye çağırılmanın Sadi Bey’in hoşuna gittiğini biliyorum. Ama asıl hoşuna giden, emmek zorunda olduğu bir penis gibi ona doğru uzatılan tabancaya o iri gözleriyle bakan yarı çıplak ilahenin fotoğrafını beğenmiş olmam.

Hemen anlatmaya koyuluyor:

“Bu unutulmaz fotoğraf, Atıf Yılmaz’ın 1960 yapımı Ölüm Perdesi adlı filminden. Eser, biliyorsunuz Ümit Deniz’in. Murat Davman rolünde Orhan Günşiray var. Ve tabii mabudem Leyla Hanfendi... Senaryo Attila İlhan ve Bülent Oran’a ait ama afişte Attila Bey’in adını yazmadılar... Ben Orhan Günşiray’ı pek sevmem. Oyuncululuğunu biraz mübalağalı bulurum. Bir de...” Utanır gibi gözlerini fotoğraftan ayırıyor. “Kadınları öperken neredeyse çenelerini de ağzına alırdı. Laubalilik... Neyse.”

Bir yere oturacağım ama oturacak bir şey yok ortada. Üstat, tıpkı Leyla Sayar gibi, yıllardır yerdeki bir şiltede yatıyor ve hiç eşya kullanmıyor. Geçen sene onu tanıyan birisiyle karşılaştığımda adamın söyledikleri aklıma geliyor: “Sadi gençliğinde göz alacak kadar yakışıklıydı ama Tanrı öteki erkeklerle yaptığı haksızlığı ona katıksız bir sıkıcılık armağan ederek dengelemiş. Mübarekle konuşan esnemekten hal olur...”

Sadi Bey’in dinlerken esnememek için büyük gayret gösterdiğim açıklaması on dakika sürüyor. Sunum her zamanki gibi verdiğim sözle bitiyor: Evet, Leyla Sayar’ı görmeye gittiğinde ona eşlik edeceğim...

Gaz kokusu aşağıya indikçe artıyor. Sokağa açılan ağır demir kapıyı çekiyor, kaldırımında dikilip sokağı süzüyorum: Ortalık hem sessiz hem de ıssız. O her zamanki iç kıyan mü-

zik de gazdan boğulup ölmüş olmalı. Yan tarafta marketin hep açık olan kapısı bugün kapalı. Anlaşıldı sessizliğinin nedeni bu.

Marketin içi de sokak gibi: kimse yok. Karate kıyafetli büyük fotoğrafının altındaki kasanın başında oturan Osman içeri girdiğimi görür görmez küfürü basıyor:

“Topunun ağzına sıçayım...” Osman, soluklanmadan kolektif, yaygın sıçma isteğinin nedenini anlatmaya koyuluyor: “Sabahtan beri sadece beş kişi uğradı. Düşünebiliyor musun komutan, topu topu beş kişi. Davar, tezek kokusunu yıllarca koklamış kapıcılar bile gazdan dolayı dışarıya çıkmıyor... Beşlinin birisi de komiserdi. Herif ne dedi biliyor musun? ‘Göstericilere su, limon, ilaç ve gaz maskesi satma,’ yasakmış...” Konuşurken önündeki çekmeceyi açıp kapıyor. “Ulan, suyu limonu anladık da, ilaç, maske ne oluyor? Biz eczane miyiz?”

Kaşlarımla eczane olmadığını onaylayıp,

“Fulya’ya gideceğim,” diyorum.

“Ben olsam Fındıklı’ya inerdim komutan. Yukarısı, Taksim ve Gümüşsuyu berbat... Polis, gaz, toma...”

Bu aklıma gelmemiş gibi başımı sallıyorum:

“İyi fikir.”

“Abi, Allah aşkına bu patırtı ne zaman bitecek?” A: bilmiyorum. B: nasılsa cevabı kendisi verecek. Ben susuyorum, Osman B şıkkını seçerek cevabı veriyor: “Esnaf bittiğinde biter... Günlerdir gece gündüz vuruşuyorlar. Hiç mi yorulmaz be bunlar?” Birden susuyor. Aklına bir şey gelmiş olmalı. Sonra elini ileriye atarak soruyor. Yumruğunun ucundaki parmak, ucu kesilmiş namluya benziyor. “Komutan, bir de bu Marilyn karısı, pardon şeysi var...” Sözcükleri seçmeye çalışıyor ama o azgın sıçma isteği onu kabalaştırıyor: “Sanki orospunun olurmuş gibi bana namusu üzerine yemin etti. Ama bak, anlaşmayı bozuyor. Biliyorsun, ‘ulan eğer eve müşteri getirirsen seni

korumam, itin uğursuzun önüne atarım, ağzına sıçarım' dedim. Apartmandan görmüşler, ev kerhaneye..."

İshal olmuş, tehditlere devam edecek,

"Müşteri değil, yaralı getiriyor," diye araya giriyorum. "Taksim'den. Çatışmada yaralananları; ben gördüm. İkisi bende kalıyor."

Osman, ikna olup olmadığını ele vermeden başını eğiyor. Marilyn'in burada barınabilmesinin bir tek yolu var: Mahallemin ve namusumuzun bekçisi Osman, namı diğer Market'le arasını iyi tutmak. Market Osman'a kalsa, Marilyn'in canına okur ama arada benim, daha doğrusu ustası ve öğretmeni Mesut'un hatırı var. Mesut'un komutanım dediği birisine kendi tabiriyle, 'yanlış yapması' mümkün değil. Elini uzatıyor: Artık gidebilirim. Ona bakanın aklına gelen ilk düşüncenin, 'işte eceliyle ölmeyecek bir adam,' olduğuna eminim. Çirkin ama katlanılmaz bir çirkinlik değil onunki. Katlanılmaz olan asık suratlılığı.

Elini sıkıyorum. Onu dinleyip Fındıklı'ya ineceğim.

Bir saat sonra vardığımda seti bomboş buluyorum. Ortalığı toplayan düşük pantolonlu, bıçkın bir kabadayı eskisine benzeyen işçi, herkesin çekimleri bırakıp Taksim'e çıktığını söylüyor. Tülay? Ablası içerdeymiş.

Tülay, adamın dediği gibi dipteki odada: Sesindeki mutsuzluğu sanki mayalanıp büyümüş, bir damla gibi aşağıya sarkmış yorgun yüzüne sıçramış. Derme çatma bir masanın arkasında oturuyor diyeceğim ama tünemiş sözcüğü daha uygun.

"Gel bakalım!"

"Taksim'den geçemedim," diyorum. "Ortalık pek tekin değil."

Tülay elini sallıyor. Geç kalmama aldırdığı yok. Kronik mutsuzluğuna bir de çekimlerin aksaması eklenmiş. Yakınıyor: kanal, ana avrat küfredecek diyor.

“Adam bar bar bağırmaktan vazgeçse, bir sussa, ‘hain, alçak’ demekten vazgeçse, ortaklık yatıracak. Milleti öyle sinirlendiriyor ki, bak, kimseyi sette tutamadım. Bölüm başı çalışıyorlar, hafta sonuna yetişmezse paranızı alamazsınız dedim, ‘hadi düttür ya’ deyip gittiler. Herifin dili...” Tülay, sanki mikrofonla konuşuyormuş da, söyleyecekleri duyulacakmış gibi –başbakanın diline bir sıfat yakıştırmadan– cümlesini tamamlamaktan vazgeçiyor. “Neyse hoş geldin.” Hiç kuşku yok, onu son gördüğümünden bu yana yüzü daha da kararış. Yakında zenciye dönüşecek. Nedenini herkes gibi ben de biliyorum: Kocası: Herif tüm oburluğuyla Tülay’ın hem parasını hem de beyazlığını tüketiyor. “Ne yapıyorsun? Nasılsın?” Zamani kıt olanların bu soruları yalnızca gerektiği için sorduklarını, çoğu kez karşısındakileri dinlemediklerini bildiğimden, cevap vermek yerine omuzlarımı silkiyorum. “Neyse, senaryona şöyle göz attım; daha bitirmedim, bitirince etraflica konuşuruz... Seni bir konu, şey için çağırdım...”

Senaryo için çağırmadığı belliydi. Ben ondan beklerken o benden yardım istiyor! Ona hangi konuda yardım edebilirim ki? Göz göze gelince neyi beklediğini fark ediyorum:

“Tabii ederim. Söyle yeter.”

Tülay önündeki paketten sigara alıp yakıyor. Gözleri başımın üstündeki bir noktada; bakmıyor, isteğini nasıl dile getireceğini düşünüyor. İçeriden yere düşen bir şeyin gürültüsü yükselince uykudan uyanır gibi omuzlarını silkiyor ardından bakışları kararıyor.

“Konu Mesut, yani onunla ilgili...” Eyvah! Keçiye yine bekçi lazım! “Evvvelsi akşam Tunç’la bir yerde karşılaşmışlar. Katil herif, vahşi köpek, bizimkini tartaklamış... Biliyorsun, ondan nefret eder.”

Tülay, “nefret eder,” deyip susuyor. Sıra bende, kısa bir süre düşünüyorum. Aslında kafamda herhangi bir düşünce kımıldamıyor. Sadece bir soru var:

“Ne yapmamı istiyorsun?”

“O kaçıkla konuş, Tunç’tan uzak dursun!” İtiraz edeceğim. Tülay öfkeyle üsteliyor: “Babama aldırılmaz ama seni dinler...”

Başımı sallayıp, “Dinlemez,” diyorum. “Kimseyi dinlemez. O bir keçi, bir katır...”

Devam edeceğim Tülay öfkeyle salladığı başıyla sözlerimi kesiyor. Çoğu Mesut’a yönelik olsa da öfkesinin benim payıma düşen kısmını bakışlarıyla, sarkaç başından anlayabiliyorum.

“Sen olmasaydın, para vermeseydin o karate salonunu açabilir miydi? Ortağsın!” Aslında değilim, her şey onun üstüne diyeceğim, Tülay düşüncelerimi susturuyor. “Neredeyse on yıl oldu; parayı geri ödedi mi? Seni sömürüyor.”

“Yakında ödeyecek,” diyorum. Üstelik eğer sömürüyorsa, sömürmesine de aldırdığım yok. Para haydan geldi, pekâlâ huya gidebilir. Tabii bunu Tülay’a söylemiyorum. “Mesut da dairesini bana verdi.” Hatırlamıyor mu? “O olmasaydı seni tanımayacaktım, senaryo yazmaya başlamayacaktım, dost olmayacaktık...”

Kadın, kopabileceğinden habersiz, histeri krizinin içinde başını iki yana şiddetle sallıyor. Onu ikna edemeyeceğim. Birden, karşısında doğduğundan beri nefret ettiği kardeşi varmış gibi bağırma başlıyor:

“O herife söyle, kocamdan uzak dursun! Benimle bir meselesi varsa, bana gelsin. Bak şuraya yazıyorum: Kimseye faydası olmadı o uğursuzun... Sana da olmayacak. Her şeyini yiyip bitirecek.”

Boş bir öngörü! Çünkü yenilecek hiçbir şeyim yok: Taneleri düşmüş kuru bir üzüm salkımı, eti kalmamış bir çirozum ben. Üstelik uğursuz dediği o herif, Marilyn’i bir kenara bırakırsak, hayattaki tek yakınım. Aramızda biyolojik, genetik bir bağ olmasa da gerçek kardeşim. Annelerimiz, babala-

rımız değil, yazgımız kardeş kıldı bizi. Yumurta ya da sperm kardeşliğinden farklı, daha güçlü, paylaşılacak mirasa, mala mülke dayanmayan saf bir kardeşlik bizimki.

Tülay dakikalarca bağıyor. En sonunda anlıyorum. Bu öteki kavgalardan farklı: dehşete kapılan o değil, Tunç. Tülay, hayatta sevebildiği tek insanı, parasız kalmasa, yaşlanmasa asla elde edemeyeceği kocasını ödü kopmuş bir halde görmüş. Onu bir anne gibi korumaya kararlı. Çılgınlıklarını öfkesi değil, kocasının korkusu atıyor.

Eziyete son verme vakti. Elimi kaldırıp, “Tamam,” diyorum. “Bir ara onunla konuşurum.”

“Bir ara değil hemen konuş,” diyor Tülay. “Prodüksiyon arabası burada, seni Laleli’ye atar. O katile de ki, eğer bir daha bize ilişirse karşısında polisi bulacak. Kulağını iyice bük.” Karışmak istediğim en son şey iki kardeşin yıllardır bitmeyen kavgası. Ama yanılıyorum; Tülay, beni bu kavgaya nasıl karıştıracakını bildiğinden sözlerini havuçla bitiriyor: Taze, kırmızı ve tam ağzımın ucuna uzattığı bir havuçla: “Senaryonu haftaya konuşalım. Çarşamba sana nasıl?”

Sanki pazartesim, salım doluymuş, perşembe ve cuma da uygun değilmişim gibi, “Çarşamba çok uygun,” diyorum.

Kapıdan çıkarken Tülay arkamdan bağıyor:

“Unutuyordum; Haydar geçen haftaki randevuna gitmediğini söyledi. Sana telefonla da ulaşamamışlar. Rapor mu ne, ona bir şey götürecekmışsin.”

Teslim olma zamanı; başımı eğiyorum:

“Sekreterini arar, bu haftakine gideceğimi söylerim.” O, söz mü demeden ben, “Söz,” diyorum.

Üç dakika sonra aldatıldığımı mırıldana mırıldana arabaya yürüyorum. Tülay senaryoya el sürmeyecek, Perihan’a okutacak sonra da o kaknem bücürün her hafta ekranlarda tekrarladığı formülü bana satacak: “Aşk az, mafya yok. Bizim millet psikolojik olayları sevmez...”